KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 09.08.2005
KOM(2005) 367 v konečném znění

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se zrušuje rozhodnutí 2001/131/ES o uzavření konzultací s Haiti v rámci článku 96 Dohody o partnerství AKT-ES

(předložená Komisí)

ODŮVODNĚNÍ

Rozhodnutí podle článku 96

Na základě neregulérnosti voleb v roce 2000 a vzhledem k tomu, že situace na Haiti se neslučovala s demokratickými zásadami danými dohodou z Cotonou, Rada Evropské unie dne 29. ledna 2001 v souladu s čl. 96 odst. 2 písm. c) dohody z Cotonou rozhodla o přijetí vhodných opatření, na jejichž základě byla Haiti částečně pozastavena pomoc (haitská vláda nedostává žádnou přímou rozpočtovou podporu), neuskutečnilo se žádné oznámení o přidělení finančních prostředků z 9. evropského rozvojového fondu (dále jen „ERF“) (239 mil. EUR) a zbylé prostředky z 8. ERF (84,4 mil. EUR) byly převedeny na projekty, z nichž má prospěch přímo haitské obyvatelstvo. EU podmínila normalizaci svých vztahů s Haiti splněním podmínek a opatření uvedených v usnesení Organizace amerických států (dále jen „OAS“) č. 822 o uspořádání svobodných a řádných voleb.

Rozhodnutí z roku 2001 bylo přezkoumáno a obnoveno rozhodnutím 2002/131/ES ze dne 21. ledna 2002, rozhodnutím 2003/53/ES ze dne 10. ledna 2003 a rozhodnutím 2003/916/ES ze dne 22. prosince 2003.

Politická situace na Haiti se dramaticky zhoršila v roce 2004 v souvislosti s odchodem tehdejšího prezidenta Aristidea ze země. Rychlý sled politických událostí (jejich hlavní body jsou shrnuty níže) si vyžádal podstatné přezkoumání situace a dne 24. září 2004 bylo přijato rozhodnutí 2004/681/ES, kterým se mění rozhodnutí 2001/131/ES. Je platné do 31. prosince 2005, po šesti měsících je však nutné jej přezkoumat. Toto rozhodnutí fakticky zrušilo všechna předešlá opatření (a uvolnilo 95,6 mil. EUR) s jedinou výjimkou, kterou je podpis 9. národního orientačního programu ERF (72 mil. EUR), ke kterému má dojít, jakmile budou uspořádány parlamentní volby v souladu s usnesením OAS č. 822 , které posoudí jako svobodné a řádné jak příslušné haitské orgány, tak mezinárodním společenství.

Nyní se má za to, že pokrok směrem k demokraticky zvolené vládě v přechodném období, které začalo vytvořením prozatímní vlády v roce 2004 a které završí místní volby, volby do zákonodárných orgánů a prezidentské volby na podzim roku 2005, je důvodem k přezkoumání stávajícího rozhodnutí a ke zrušení zbývajících opatření, jak je uvedeno níže, což konkrétním způsobem podpoří prozatímní vládu v tomto obtížném období a přispěje k dodržování volebního procesu.

Souvislosti

Následkem vleklého období násilí a krveprolití na začátku roku 2004 došlo dne 29. února 2004 k odchodu prezidenta Aristidea. Předseda nejvyššího soudu Boniface Alexandre složil přísahu jako prozatímní prezident a 17. března 2004 složila přísahu prozatímní vláda vedená Gérardem Latortuem. Prozatímní vláda se zavázala uspořádat do 18 měsíců svobodné a řádné volby. Podle současného plánu se mají volby konat na podzim 2005: místní volby 9. října 2005, poté volby do zákonodárných orgánů (parlamentní volby) a prezidentské volby ve dvou kolech 13. listopadu a 18. prosince 2005, aby se zvolený prezident mohl ujmout funkce 7. února 2006. Prozatímní vláda Haiti se zavázala věnovat zvýšenou pozornost obnovení atmosféry bezpečnosti a důvěry v zemi.

Usnesení OSN ze dne 29. února 2004 a dne 30. dubna 2004 schválila vytvoření mnohonárodnostní prozatímní jednotky a poté stabilizační jednotky (MINUSTAH), která zahájila činnost 1. června pod brazilským vedením s cílem pomoci stabilizovat bezpečnostní situaci a podpořit prozatímní vládu v demokratizačním procesu. Mandát mise MINUSTAH

byl prodloužen do konce června 2005, dokud se na půdě Rady bezpečnosti neprojedná jeho další prodloužení, pravděpodobně na dobu 12 měsíců.

Na základě neformálních konzultací v květnu 2004, o něž požádala Rada, zaslal předseda vlády Latortue tehdejšímu komisaři pro rozvoj P. Nielsonovi dopis, v němž byly nastíněny **závazky** jeho **vlády** pro přechodné období, které se týkají několika okruhů. V dubnu 2005 předložila Komise v souladu s požadavky rozhodnutí na přezkoumání po šesti měsících zprávu skupině států AKT při Radě. Tato zpráva byla připravena společně s velvyslanectvími členských států EU v Port-au-Prince a zabývá se stavem plnění závazků. V březnu 2005 navštívil Haiti komisař L. Michel a vedl tam rozsáhlé konzultace, jejichž cílem bylo posoudit situaci na místě. Rada bezpečnosti OSN vyslala v dubnu 2005 na Haiti misi a generální tajemník OSN předložil v květnu 2005 zprávu o Stabilizační misi OSN na Haiti. **Všechny výše zmíněné zprávy vykreslují v podstatě podobný obraz situace na Haiti .**

Současná situace

Pokud jde o politickou oblast, 7. dubna byl zahájen proces národního dialogu a usmíření. Jisté obavy vyvolává otázka celonárodního charakteru tohoto dialogu, jelikož strana bývalého prezidenta Aristidea se na dialogu nadále odmítá podílet bez ohledu na snahu prezidenta získat Lavalasovy k účasti. Řada menších politických stran se s ohledem na nadcházející volby postupně uskupuje do větších politických celků.

Postup ve výše zmíněném **volebním kalendáři** je údajně dodržován. Za volby je přímo zodpovědná Prozatímní volební rada – CEP (Conseil Electoral Provisoire), jež je široce podporována misí MINUSTAH. Pomoc s organizací voleb koordinuje rozvojový program OSN (UNDP) a OAS, v případě OAS se jedná především o oblast registrace voličů. Celkový volební rozpočet dosahuje nyní výše 62 mil. USD a má být hrazen dárci. EU přislíbila celkem 18 mil. EUR. Komise připravuje vyslání pozorovatelské mise k volbám. Prostředky k financování pozorovatelské mise nejsou zahrnuty do výše zmíněných 18 mil. EUR.

Bezpečnostní situace je nadále nestabilní a vyvolává vážné obavy v souvislosti s opakujícími se výbuchy násilí, zabíjením, únosy a ozbrojenými loupežemi. Haitská státní policie je velice slabá a neměla zatím dost času, aby se odpoutala od své minulosti zkorumpované organizace a mohla mít výraznější vliv na bezpečnostní situaci. Z toho důvodu jí poskytuje značnou podporu MINUSTAH a snaží se udržet situaci pod kontrolou. Je zjevné, že se mandát a lidské i materiální zdroje mise MINUSTAH musejí posílit, aby působení MINUSTAH bylo účinnější. Návrhy v tomto směru se nyní projednávají na půdě RB OSN.

V oblasti lidských práv došlo k určitému zlepšení, politika porušování lidských práv, charakteristická pro předchozí vládu, totiž rozhodně není politikou prozatímní vlády. Nicméně úsilí o významné zlepšení v oblasti lidských práv brzdí rostoucí počet ozbrojených gangů v zemi a kultura beztrestnosti, která panuje následkem korupce v bezpečnostních složkách a krajně nevyhovujícího stavu soudnictví. ES pracuje ve spolupráci s CIDA na programu, který by měl soudnictví posílit, a jiní dárci včetně členských států EU jsou v tomto směru také aktivní.

Především v oblasti města Cap-Haïtien již byly zahájeny některé, zatím poměrně ojedinělé akce za účelem **odzbrojení ozbrojených skupin**, zejména skupin bývalých příslušníků armády, a pro dosažení stupně bezpečnosti, který vyžaduje konání voleb, bude nutné tyto akce urychlit.

Mezinárodní pomoc ve prospěch Haiti

Prozatímní vláda se těší široké podpoře všech rozhodujících aktérů na Haiti, včetně Spojených států, Francie, Španělska a několika latinskoamerických zemí a mezinárodních orgánů, jako je OSN, OAS, Světové banka, MMF, Meziamerická rozvojová banka a další. Vztahy s Karibským společenstvím (CARICOM), které byly napjaté kvůli okolnostem odchodu prezidenta Aristidea, se postupně zlepšují.

Mezinárodní dárci a prozatímní vláda přijali rámec prozatímní spolupráce, který byl použit jako základní dokument na dárcovské konferenci ve Washingtonu v červenci 2005. Při této příležitosti byla přislíbena částka ve výši 1,2 mld. USD, přičemž nejvyšší jednotlivý příspěvek přislíbila EU.

V březnu 2005 se v Cayenne konala Mezinárodní konference o Haiti. Při této příležitosti dárci potvrdili svou přímou pomoc a obnovili přísliby z Washingtonu 2004 a zavázali se, že urychlí vyplacení finanční pomoci a dají tak najevo svou solidaritu s Haiti a obyvatelům Haiti ukážou, že probíhající proces politických změn pro ně má hmatatelný přínos.

Ve dnech 16.-17. června pořádá kanadská vláda v Montrealu Mezinárodní konferenci o Haiti s podobným cílem, na níž budou dárci podporující Haiti projednávat otázky související s bezpečností a stabilitou, volbami a předáním pomoci.

Obnova hospodářství

Mezinárodní měnový fond pozitivně zhodnotil úsilí haitské vlády o obnovu hospodářství. Zpráva připouští, že vzhledem k obecně obtížným podmínkám v zemi obnova představuje dlouhý proces, ale uznává také to, že úsilí vlády vedlo k poklesu inflace, stabilizaci směnného kurzu a čistému nárůstu mezinárodních rezerv. Výsledky v rámci programu SMP (Staff monitored programme) Mezinárodního měnového fondu (za duben až září 2004) byly uspokojivé, všech kvantitativních cílů bylo dosaženo s velkou rezervou a výrazně se pokročilo i se strukturálními opatřeními[1]. V období od října 2004 do září 2005 následoval program nouzové pomoci pro pokonfliktní situace EPCA (Emergency post conflict assistance). I v tomto případě byla většina kvantitativních cílů splněna a strukturální opatření byla provedena. Haiti uhradilo své nedoplatky vůči Světové bance, čímž jí umožnilo schválit úpravu finanční operace urychlující vyplácení. Schodek na straně příjmů a průtahy v akcích financovaných dárci si však vynutily úpravu rozpočtu a přehodnocení priorit na straně výdajů, aby se co nejvíce podpořila obnova hospodářství. Podle článku IV své zprávy MMF předpokládá pro období 2005/2006 3% reálný růst HDP a 11% inflaci. Úkolem pro další období bude udržet 4% růst a dosáhnout takových vládních příjmů, které umožní financovat podstatné zlepšení sociálních služeb a správní kapacity veřejného sektoru. „Nezbytným předpokladem bude hladký průběh voleb, národní usmíření a pokračující pomoc dárců.“[1]

Návrh Komise

Komise dospěla k názoru, že politická situace a situace v oblasti lidských práv, třebaže stále není optimální, se pomalu vyvíjí k lepšímu. Nicméně snaha dodržet závazky spojené s volební kalendářem, dobré výsledky vlády při obnově hospodářství, která je klíčovým faktorem v boji proti chudobě, jež je živnou půdou nespokojenosti, násilí a nejistoty, výraz široké podpory haitskému lidu a prozatímní vládě ze strany mezinárodního společenství a skutečnost, že

[1] Zpráva pracovníků MMF pro rok 2005 Článek IV Konzultace (*IMF Staff Report on 2005 Article IV Consultations*).

nesplnění lhůt k sestavení programů rozvojové pomoci a k vlastnímu vyplacení jejich finančních prostředků nezůstane bez následků, vedou Komisi k tomu, že navrhuje zrušit doposud platné opatření článku 96 v souvislosti s 72 mil. EUR z 9. ERF.

Komise navrhuje, aby byl v dopise předsedovi haitské vlády o zrušení opatření zdůrazněn význam, jaký EU připisuje demokracii, právnímu státu, řádné správě věcí veřejných a lidským právům, a haitská vláda podpořena v tom, aby nepolevila ve své snaze splnit závazky, jež přijala vůči EU i haitskému lidu.

Unie bude nadále bedlivě sledovat vývoj na Haiti prostřednictvím stálého a intenzivního politického dialogu na základě dohody z Cotonou, vedeného s prozatímní vládou a novou vládou, jež vyvstane z nadcházejících voleb.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se zrušuje rozhodnutí 2001/131/ES o uzavření konzultací s Haiti v rámci článku 96 Dohody o partnerství AKT-ES

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na Dohodu o partnerství AKT-ES[2], která vstoupila v platnost dne 1. dubna 2003, a zejména na článek 96 uvedené dohody,

s ohledem na vnitřní dohodu mezi zástupci vlád členských států, zasedajících v Radě, o opatřeních, jež mají být přijata, a postupech, jež je třeba dodržovat, při provádění Dohody o partnerství AKT-ES[3], a zejména článku 3 uvedené dohody,

s ohledem na návrh Komise,[4]

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Na základě rozhodnutí 2001/131/ES[5] se finanční pomoc poskytnutá Haiti částečně pozastavila v rámci „vhodných opatření“, jak je stanovuje čl. 96 odst. 2 písm. c) Dohody o partnerství AKT-ES.

(2) Rozhodnutí 2004/681/ES pozbývá účinku dne 31. prosince 2005 a vyžaduje přezkoumání opatření po uplynutí šesti měsíců.

(3) V březnu 2005 vypracovala pracovní skupina, vytvořená z předsednictví Evropské unie na Haiti, Evropské komise a představitelů členských států na Haiti, hodnotící zprávu týkající se pokroku, jehož bylo dosaženo v otázce konkrétních závazků přijatých haitskou vládou s cílem splnit hlavní body článku 9 dohody z Cotonou, zejména pokud jde o situaci v oblasti lidských práv, zásad demokracie a právního státu, s ohledem na návrat země k plně ústavnímu a demokratickému řádu.

(4) Současná situace na Haiti je velmi znepokojivá, co se týče bezpečnosti, dodržování lidských práv a chudoby. V dubnu 2005 tuto situaci potvrdila zpráva mise Rady bezpečnosti OSN. Mezinárodní společenství nicméně opakovaně potvrdilo svůj závazek podporovat prozatímní vládu a haitský lid v jejich úsilí soustředěném směrem k demokracii a hospodářskému a sociálnímu vývoji.

---

2 Úř. věst. L 317, 15.12.2000, s. 3.
3 Úř. věst. L 317, 15.12.2000, s. 376.
4 Úř. věst. C […] […], s. […]
5 Úř. věst L 48, 17.2.2001, s. 31. Rozhodnutí naposledy pozměněné rozhodnutím 2004/681/ES (Úř. věst. L 311, 8.10.2004, s. 30).

(5) Prozatímní vláda si zasluhuje důvěru Evropské unie k tomu, aby zajistila politickou přeměnu zejména prostřednictvím svobodných a řádných voleb při plném dodržování vyhlášeného volebního kalendáře.

ROZHODLA TAKTO:

Článek 1

Rozhodnutí 2001/131/ES se zrušuje.

Příloha se nahrazuje zněním uvedeným v příloze tohoto rozhodnutí.

Článek 2

Toto rozhodnutí bude zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie.*

Článek 3

Evropský parlament je o tomto rozhodnutí plně a neprodleně informován.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně

PŘÍLOHA

Dopis určený prozatímní vládě Haiti

Vážený pane,

Evropská unie přikládá velký význam článku 9 dohody z Cotonou. Partnerství AKT-ES je založeno na dodržování lidských práv, zásad demokracie a právního státu, které tvoří základní body výše uvedené dohody, a tím i základ našich vztahů.

V tomto ohledu Evropská unie podrobně sleduje změny na Haiti, zejména jmenování nové prozatímní vlády Haiti pod Vaším vedením, která složila přísahu dne 17. března 2004 po rozsáhlých konzultacích založených na plánu, který vypracovaly CARICOM a OAS.

Dne 12. května 2004 jste se v Bruselu účastnil jednání s Evropskou komisí, jejichž cílem bylo přezkoumat politický program prozatímní vlády s ohledem na obnovu demokratického a ústavního řádu. Evropská unie se seznámila s Vašimi závazky, které se týkají zejména zlepšení situace v oblasti lidských práv, nastolení zásad demokracie, včetně uspořádání svobodných a spravedlivých voleb, právního státu a řádné správy věcí veřejných, a které jsou uvedeny ve Vašem dopise Evropské komisi ze dne 25. května 2004. Tyto stále platné závazky by měly v patřičné době vést ke zvýšení politické stability na Haiti.

Evropská unie pečlivě sledovala vývoj událostí na Haiti ve všech oblastech a podílela se velmi aktivně na snaze mezinárodního společenství pomoci této zemi na její ambiciózní a nesnadné cestě k demokracii. Jsme pevně přesvědčeni o tom, že haitský lid má právo žít lépe, v bezpečné a stabilní zemi, která bezezbytku dodržuje demokratické zásady a lidská práva, která je právním státem a kde se řádně spravují věci veřejné.

Evropská unie, jak víte, sehrála vůdčí roli při zformulování a přijetí rámce prozatímní spolupráce a byla největším jednotlivým dárcem, který na washingtonské konferenci v roce 2004 přijal závazek v zájmu rozvoje Haiti. Od té doby došlo k velkému pokroku a finanční toky postupně dosahují žádoucí úrovně s tím, jak se zlepšila schopnost země pojmout finanční a technickou pomoc.

Evropská unie velmi úzce spolupracovala se všemi rozhodujícími mezinárodními aktéry a vyjádřila plnou podporu MINUSTAH, misi OSN na Haiti, a jejímu významnému úsilí při pomoci vládě a haitské státní policii nastolit bezpečnost a stabilitu, které jsou nutné na cestě Vaší země k volbám na podzim 2005 a k úspěšné realizaci programů udržitelného rozvoje.

Evropská unie s využitím vlastních zdrojů a prostřednictvím zpráv Rady bezpečnosti o Haiti posoudila, jakého pokroku bylo dosaženo v politické a hospodářské oblasti, a rozhodla, že opatření přijatá v rámci rozhodnutí xxx budou zrušena. Podle těchto opatření se podpis národního orientačního programu pro Haiti v rámci 9. ERF měl uskutečnit po parlamentních volbách a za účasti nové, demokraticky zvolené vlády. V současné době probíhá za účasti Vaší vlády plánování programu 9. ERF a k podpisu národního orientačního programu dojde, jakmile bude zmíněný program naplánován. Důležité je, aby tento proces proběhl rychle, tak aby se související akce, které přinesou prospěch haitskému obyvatelstvu, realizovaly s obdobnou rychlostí.

Pro úspěch spolupráce je zásadní, aby se vytvořením nástrojů pro vhodné nakládání s pomocí a řádnou správou věcí veřejných zajistilo zvětšení v současnosti nedostačující kapacity pomoc

pojmout a využít. Metody realizace budou zvoleny podle toho, do jaké míry bude Vaše země schopna řádně spravovat veřejné finance.

Evropská unie bude pozorně sledovat další vývoj demokratizačního procesu, zejména dodržování závazků prozatímní vlády v oblasti lidských práv, národního dialogu, demokratických zásad a hospodářství, a kroky vedoucí k uspořádání místních, parlamentních a prezidentských voleb. Vítáme vyhlášení volebního kalendáře, podle nějž se mají místní volby konat v říjnu 2005 a parlamentní a prezidentské volby ve dvou kolech v listopadu a prosinci 2005, a nová vláda se tak bude moci ujmout úřadu v únoru 2005. Evropská unie je pevně přesvědčena o tom, že nic nesmí zabránit tomu, aby došlo ke zpožděním oproti volebnímu kalendáři, a poskytuje podporu volebnímu procesu ve výši 18 mil. EUR. Kromě toho Evropská unie zvažuje, že k volbám zašle pozorovatelskou misi.

Unie bude nadále bedlivě sledovat vývoj na Haiti prostřednictvím stálého a intenzivního politického dialogu na pozadí dohody z Cotonou, vedeného s prozatímní vládou a novou vládou, jež vyvstane z nadcházejících voleb.

Přijměte prosím, vážený pane, ujištění o mé nejhlubší úctě.

V Bruselu dne

Za Komisi

Za Radu

předseda/předsedkyně